

ten minste heeft wel eens een goed hollandsch of fransch schilderij van Daubigny, Rousseau, Millet of Corot en ook veel andere, slechte dingen als Bougerreau, Perronet en hunne leerlingen, maar daar is toch altijd een zekere kant in, iets dat ik me kan begrijpen dat door leeken mooi, heel mooi gevonden wordt. Maar dat duitsche goed is zoo afgrijselijk, zoo hemeltergend gemeen van kleur en behandeling en onderwerp, zoo vervelend en flauw, dat ik me waarachtig niet begrijpen kan, hoe die dingen nog gemaakt en verkocht worden, enfin 't laatste kan ik me van mijn eigen werk ook moeilijk begrijpen”.

Breitner was in die dagen druk aan het werk en vond er voldoening in: „Ik ben behalve die schilderijen voor U nog aan een markt van 1-2 meter bezig, die misschien nooit klaar komt en een aantal aquarellen. Eindelijk begin ik zoo een beetje te merken, wat ik kan en niet kan, me meer thuis te gevoelen in 't leven dat ik lei en op te merken, dat ik moet zoeken en wat niet, over 't geheel wat gezonder te worden”.

Ook de literatuur verwaarloosde hij niet: „Eenige, de eerste bladzijden uit *Un Page d'amour* van Zola las ik gisteravond. Heel mooi, heel mooi waren die, ik hoop dat 't zoo doorgaat. Nog nooit heeft Zola me zoo getroffen”.

Maar strubbelingen met Van Stolk over financieele aangelegenheden bleven niet uit. Er scheen een soort van contract tusschen hen te bestaan, waarbij Breitner zich verplichtte om binnen een bepaalden tijd zijn schulden in termijnen af te lossen of schilderijen gereed te hebben.

Noch van het een noch van het ander kwam evenwel veel te recht. Ten slotte bleek, dat Breitner het contract eigenlijk in t geheel niet gelezen had. Begrijpelijk is het, dat Van Stolk hem daarover wel eens kapittelde. Hoe de schilder daarop reageerde moge uit den volgenden brief blijken.

Ik meen October 1883 ¹⁾.

Zeer Geachte Heer!

Indien U mij wilt helpen en dat weet ik, geloof dan in mij en helpt niet mee om mij af te breken, dat lieden die

1) Dateering van Van Stolk.